

รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ครูผู้สอน ครูจันทิมา อนุกุล
ครูปิยะณัฐ หนูรัตน์

จุดประสงค์การเรียนรู้

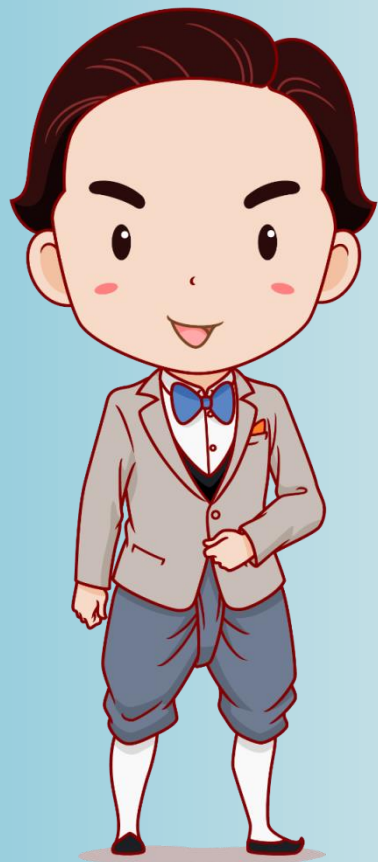
๑. อธิบายเกี่ยวกับประเภทของเพลงพื้นบ้าน
๒. ปฏิบัติร้องเพลงพื้นบ้านของไทย
๓. เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมของไทย

ในห้องถิ่นของนักเรียน
มีเพลงพื้นบ้านอะไรบ้าง

เพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน เป็นบทเพลงท้องถิ่น
ที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิต วัฒนธรรม
ประเพณี และความเชื่อของคนในท้องถิ่น
ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น
โดยแบ่งออกเป็น ๔ ภาค ดังนี้

เพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาคอีสาน

ภาคใต้

ภาคเหนือ

ชีวิตของผู้คนในภาคเหนือหรือชาวล้านนา
คิดคำร้องขึ้นด้วยปฏิภาณไหวพริบ
จดจำสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุ
และยังมีการร้องเล่นกันอยู่บางแห่ง
จนถึงปัจจุบัน

เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

เพลงซอ เพลงจ้อย

เพลงคำว เพลงกล่อมเด็ก

ภาคกลาง

เพลงพื้นบ้านเกิดจากชาวบ้าน
เป็นผู้สร้างบทเพลงและสืบทอดกันมา
แบบปากต่อปากโดยการจดจำบทเพลง
เป็นคำร้องง่าย ๆ ที่เป็นเรื่องราว
ใกล้ตัวในท้องถิ่น

เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

เพลงลำตัด

เพลงอีแซว

เพลงฉ่อย

เพลงพวงมาลัย

เพลงเกี่ยวข้าว

ภาคอีสาน

เพลงพื้นบ้านภาคอีสาน

แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทย-ลาว
๒. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมเขมร-ส่วย
๓. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทยโคราช

เพลงพื้นบ้านภาคอีสาน

หมอลำ
เซิ้ง, ลำเซิ้ง
เพลงโคราช

ภาคใต้

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันในกลุ่ม

ชาวไทยมุสลิม กลุ่มชาวไทยพุทธ

โดยกลุ่มชาวไทยมุสลิม

ได้แก่ เพลงตันหยง ลีเกฮูลู

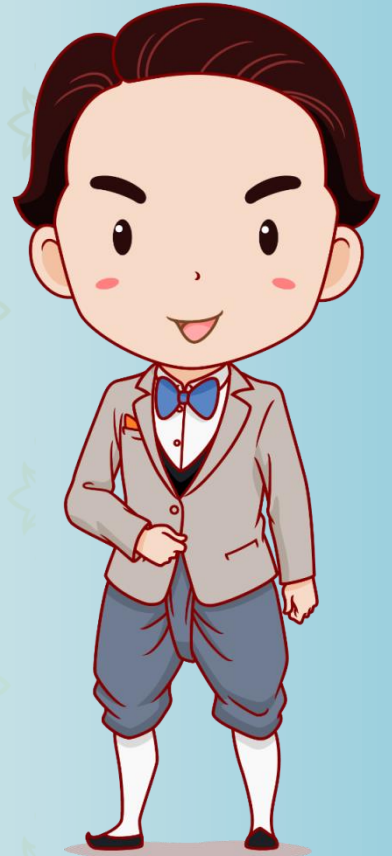
กลุ่มชาวไทยพุทธ ได้แก่ เพลงกล่อมนาค

เพลงเรือ เพลงนาสวดมาลัย

เพลงพื้นบ้านภาคใต้

เพลงตันหยง ลิเกฮูลู
เพลงกล่อมนาค เพลงเรือ
เพลงบอก เพลงลา

ตัวอย่าง เพลงพื้นบ้าน

เป็นเพลงพื้นบ้านทางภาคกลาง
เพลงเกี่ยวข้าวบางแห่งเรียก “เพลงกำ”
นิยมร้องในเวลาลงแขกเกี่ยวข้าว
หรือเสร็จจากการทำงาน เพื่อความสนุกสนาน
ผ่อนคลายหลังเหนื่อยล้าระหว่างการทำงาน
มักร้องเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนา
และการเกี่ยวพาราดี ไม่มีดนตรีประกอบ
ใช้เพียงการตบมือแทนจังหวะ

เพลงพื้นบ้าน เกี่ยวข้าว

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

เอ่อ เออ เอิงเอย ชะเอิงเจิงเจย ชะเอิงเจิงเจ้ย

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

ทุกวันนี้สุพรรณบ้านหนู คุณย่าคุณปู่ท่านดูขยัน

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

ครอบครัวฉันเป็นชาวนา ลงแขกกันมาแต่โบราณ

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

จำได้นะใครต้องไปช่วยเกี่ยว
อีกหน้อยเตี้ยเตี้ยเขามาช่วยฉัน

(เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้)

ไม่มีการจ้างด้วยเงินด้วยทอง
ตอบแทนพี่น้องไปด้วยอาหาร
(เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้)

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

สับทอดประเพณีกันเถิดท่าน

สับทอดประเพณีกันเถิดท่าน

อย่าให้สูญพันธุ์ลงแขกเอ๋ย

กิจกรรม

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม
จากนั้นร้องเพลงพื้นบ้าน

เพลง เกี้ยวข้าว

แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

๑. ครูปลายทางชี้แจงกิจกรรมและ
คำแนะนำในการทำกิจกรรม
๒. นักเรียนฝึกร้องเพลงเกี่ยวข้าว
๓. นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
ทีละกลุ่ม
๔. ครูปลายทางตรวจสอบความถูกต้อง

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

เอ๋อ เออ เอ็งเอย ชะเอ็งเงิงเงย ชะเอ็งเงิงเง้ย

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

ทุกวันนี้สุพรรณบ้านหนู คุณย่าคุณปู่ท่านดูขยัน

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

ครอบครัวฉันเป็นชาวนา ลงแขกกันมาแต่โบราณ

(เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้)

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

จำได้นะใครต้องไปช่วยเกี่ยว
อีกหน้อยเตี้ยเตี้ยเขามาช่วยฉัน

(เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้)

ไม่มีการจ้างด้วยเงินด้วยทอง
ตอบแทนพี่น้องไปด้วยอาหาร
(เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้)

เนื้อร้อง เพลงเกี่ยวข้าว

สับทอดประเพณีกันเถิดท่าน

สับทอดประเพณีกันเถิดท่าน

อย่าให้สูญพันธุ์ลงแขกเอ๋ย

สรุปบทเรียน

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ประวัติร่างมาตรฐาน

